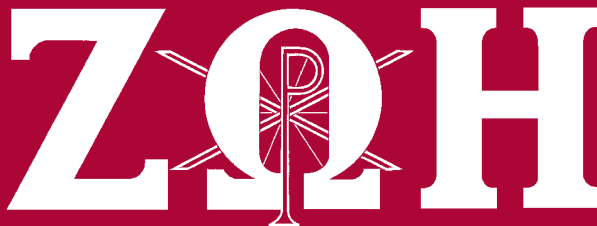

“Ἐγὼ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωὴ,
(Ἰωάν. 18' 6)

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,
(Ἰωάν. 5' 63)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

Ἔτος 109ον | Σεπτέμβριος 2019 | 4337

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ «ΟΠΛΟΝ ΑΚΑΤΑΜΑΧΗΤΟΝ»

ΣΤΑΥΡΕ τίμιε, τῶν πιστῶν καύχημα, ἀθλητῶν στήριγμα, Ἀποστόλων ἐγκαλλώπισμα, δικαίων πρόμαχε, πάντων τῶν ὀσίων διάσωσμα... δι' οὗ κατεπόθη τοῦ θανάτου ἡ δύναμις καὶ ὑψώθημεν ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια. Ὅπλον ἀκαταμάχητον, δαιμόνων ἀντίπαλε, δόξα μαρτύρων... τῆς ὄντως χαρᾶς σημεῖον» ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας στὸν Ἑσπερινὸ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ δύναμη ἀπέρρευσε ἀπὸ τῆ σταυρικῆς θυσίας τοῦ Γολγοθᾶ.

Πράγματι γιὰ τὸν πιστὸ Χριστιανὸ ὁ Σταυρὸς δὲν εἶναι τὸ ἱκρίωμα τῆς καταδίκης. Δὲν εἶναι ἥττα. Εἶναι θρίαμβος, εἶναι πηγὴ δυνάμεως καὶ χαρᾶς. Καὶ εἶναι ἀνεξάντλητη πηγὴ δυνάμεως καὶ χαρᾶς, γιατί εἶναι τὸ ὄργανο τῆς σωτηρίας καὶ λυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Ἔτσι τὸν εἶδαν ὅλες οἱ μεγάλες καὶ ἥρωικες ψυχές. Αὐτὸς ἀτσάλωσε τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς μάρτυρες. Γιγάντωσε τὸ φρόνημα σὲ μικρὰ παιδιὰ καὶ τρυφερὲς παρθένες καὶ ἀνήμπορους γέροντες, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰ ξίφη τῶν δημίων καὶ τὰ δόντια τῶν θηρίων μὲ γενναιότητα.

Παράδοξο φαίνεται νὰ προβάλλεται ὁ Σταυρὸς ὡς σύμβολο δυνάμεως. Δὲν εἶναι ὅμως τὸ ἴδιο παράδοξο, ὅταν ἓνας Ταρσίζιος, ἓνας Παγκράτιος, μιὰ Φαβίολα καὶ μιὰ Ἀγνή, πάνω στὸ ἀνθισμα τῆς ζωῆς τοὺς δὲν ἐκπλιπαροῦν τοὺς δημίους, δὲν τρέμουν μπροστὰ στὰ ἄγρια ἢ ἀνθρωπόμορφα θηρία, ἀλλὰ βαδίζουν χαρούμενοι, μὲ τὴ γαλήνη στὴν καρδιά καὶ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη, γιὰ νὰ συναντήσουν τὸν πιὸ τρομερὸ θάνατο;

Καὶ ἡ ἐξήγησι; Ἄς ἀκούσουμε πῶς περιγράφει τὴ δύναμη τοῦ Σταυροῦ καὶ τὰ πλούσια πνευματικὰ ἀγαθὰ ποὺ ἀπέρρευσαν ἀπὸ τῆ σταυρικῆς θυσίας τοῦ Κυρίου, ὁ πολυδοκιμασμένος καὶ μεγάλος ἀγωνιστὴς τῆς πίστεως ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος:

«Ὁ σταυρὸς, τὸ σύμβολο τοῦ θανάτου, ἔγινε πηγὴ μεγάλης εὐλογίας, τεῖχος ποὺ μᾶς προστατεύει καὶ μᾶς προσφέρει κάθε εἶδους ἀσφάλεια. Ὁ σταυρὸς κατάφερε συντριπτικὴ πληγὴ στὸν Διάβολο, ἔγινε χαλινάρι γιὰ τοὺς δαίμονες, φίμωτρο γιὰ ὅλες τὶς ἀντικείμενες πονηρὲς δυνάμεις. Ὁ σταυρὸς κατάργησε τὸν θάνατο, συνέντριψε τὶς κάλκινες πύλες τοῦ Ἄδου, κομμάτιασε τοὺς σιδερένιους μοχλοὺς τοῦ θανάτου, ἐξαφάνισε τοῦ Διαβόλου τὴ δύναμη, ἀφαίρεσε τὴ δύναμη τῆς ἁμαρτίας, τὴν οἰκουμένη ὀλόκληρη, ποὺ βρισκόταν ὑπὸ καταδίκη, τὴν ἐλευθέρωσε».

Καὶ συνεχίζει τὸ χρυσὸ στόμα τῆς Ἐκκλησίας τὴν

ἀτίμητη καὶ ἀνεκτίμητη προσφορὰ ποὺ μᾶς χάρισε ὁ σταυρὸς ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ ἀναρτήθηκε πάνω στὸ ζωοποιοῦ ξύλο ὁ Λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων: «Καθεὶ ποὺ ἐνδιαφέρει τὴν πνευματικὴ μας ζωὴ καὶ ψυχικὴ σωτηρία μὲ τὸν σταυρὸ πραγματοποιεῖται. Ἡ πνευματικὴ μας ἀναγέννησι μὲ τὸν σταυρὸ ἔρχεται. Ἡ πνευματικὴ μας τροφοδοσία καὶ μάλιστα μὲ τὴ θεία τροφὴ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἡ τέλεσι τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης, ὅ,τι ἄλλο μεγάλο καὶ ἱερὸ χρειασθεῖ, μὲ τὸ σύμβολο τῆς νίκης θὰ πραγματοποιηθεῖ. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ στὰ σπίτια καὶ στοὺς τοίχους καὶ στὸ μέτωπο καὶ στὴ διάνοια μὲ πολλὴ προσοχὴ τὸν ἀποτιπώνουμε.

»Καὶ δὲν πρέπει ἀπλῶς νὰ σχηματίζουμε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ μὲ τὸ χέρι, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀνάλογη ψυχικὴ διάθεσι καὶ μὲ πολλὴ πίστι.

Ἄν ἔτσι τὸν ἐντυπώσεις στὴν ὄψη σου, κανένας ἀπὸ τοὺς ἀκάθαρτους δαίμονες δὲν θὰ μπορέσει νὰ σταθεῖ κοντά σου καὶ νὰ σὲ βλάψει. Στὸν σταυρὸ βλέπει τὴν μάχαιρα τοῦ Πνεύματος, μὲ τὴν ὁποία ἔλαβε τὴν μεγάλη πληγὴ. Βλέπει τὸ ξίφος διὰ τοῦ ὁποίου ἐδέχθη τὸ συντριπτικὸ χτύπημα...»

Νὰ γιατί ὄχι ἀπλῶς δὲν πρέπει νὰ ἐπαισχυνόμαστε τὸν τίμιον καὶ ζωοποιοῦ σταυρὸ, τὴν ἀκαταμάχητη δύναμή μας, ἀλλὰ καὶ νὰ καυχόμαστε γι' αὐτόν. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ὁ ἀληθινὰ σταυροφόρος αὐτὸς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ποὺ ἔζησε μαρτυρικὴ ζωὴ καὶ γεύτηκε ὅσο λίγοι τὴ δύναμη τοῦ σταυροῦ καὶ μὲ αὐτὴ ἀνεδειχθηκε νικητὴς στοὺς δύσκολους πνευματικούς, ἐκκλησιαστικούς καὶ κοινωνικοὺς στίβους, μᾶς περιέγραψε τὰ ἀτίμητα ἀγαθὰ τῆς σταυρικῆς θυσίας τόσο παραστατικά.

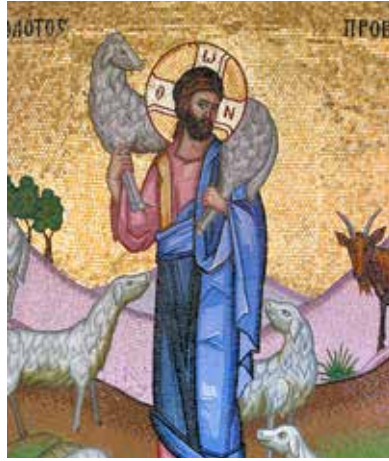
Δικαίως, λοιπόν, ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου ἀποτελεῖ τὸ καύχημα, τὴ δύναμη καὶ χαρὰ κάθε πιστοῦ. Ἀνέιζοντας τὸν σταυρὸ καὶ στὶς πιὸ μεγάλες δοκιμασίες, αἰσθανόμαστε «κρονονὺς ζωῆς αἰώνιον» νὰ ἀναζωογονοῦν καὶ ἐνισχύουν τὴν ὑπαρξή μας.

‘Ὁ σταυρὸς, τὸ σύμβολο τοῦ θανάτου, ἔγινε πηγὴ μεγάλης εὐλογίας, τεῖχος ποὺ μᾶς προστατεύει καὶ μᾶς προσφέρει κάθε εἶδους ἀσφάλεια.

‘Ὁ σταυρὸς κατάφερε συντριπτικὴ πληγὴ στὸν Διάβολο. Ὁ σταυρὸς κατάργησε τὸν θάνατο.

Η ΠΙΣΤΗ ΥΠΟΘΕΣΗ ΣΟΒΑΡΗ

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ για τους σημερινούς Χριστιανούς δεν είναι τόσο ο αθεϊσμός και η πολεμική του. Αυτόν ελέγχεται και απορρίπτεται ως αναχρονιστικός και αντιανθρώπινος. Ο κίνδυνος όπιό μέγας είναι η νόθευση τών αρχών και τής πίστεώς μας. Είναι η ολιγάρχεια, οί συμβιβασμοί, οί υποχωρήσεις, η δημιουργία ένός βολικοῦ και άχρωμου Χριστιανισμού. Διπλαδή μιὰ παραχαραγμένη πίστη πού δέν επηρεάζει καθόλου τή ζωή μας, γι' αυτό και δέν τήν παίρνουμε στα σοβαρά. Και όμως, άς μὴν αὐταπατόμαστε, δέν μπορούμε νά

τικῆς μας πορείας; Καθρεφτίζουμε καθημερινά τή ζωή μας με τούς συνανθρώπους μας με τήν αγάπη ως οδηγό;

«... Ἡ αγάπη μακροθυμεῖ». Διπλαδή σπκώνει με γενναιότητα τὰ ἐλαττώματα τοῦ πλησίον. **«Χρηστεύεται».** Συμπεριφέρεται με ήμερότητα και καλοσύνη. **«Ἡ αγάπη οὐ ζηλοῖ».** Δέν δέχεται τῆς ζήλειας και τοῦ φθόνου τὰ κεντήματα. **«Ἡ αγάπη οὐ περπερεύεται».** Δέν ἀλαζονεύεται, δέν ὑπερφηανεύεται και δέν επιδεικνύεται με προπέτεια. **«Οὐ φου-**

«... Ἡ αγάπη πάντα στέγει». Σκεπάζει ὅλες τῖς ἑλλείψεις τοῦ πλησίον και δέν τὸν διαπομπεύει για νὰ τὸν ἐξευτελίσει. **«Πάντα πιστεύει».** Χωρὶς νὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ εὐπιστία, ὅπου ὑπάρχει ἀμφιβολία, προτιμᾶ νὰ σχηματίζει εὐνοϊκὴ πεποίθηση γι' αὐτὸν πού αγαπᾶ. **«Πάντα ἐλπίζει».** Ποτέ δέν ἀπελπίζεται και δέν χάνει τὴν ἐλπίδα για τὴ διόρθωση τοῦ ἄλλου.

λεγόμαστε Χριστιανοί, ἂν ἡ πίστη μας δέν κυβερνάει ὅλες τῖς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας. Δέν χωρίζεται ἡ θρησκευτικὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη ζωή.

Πολὺ ἐπίκαιρη ἡ ἐπισήμανση τοῦ ἀείμνηστου καθηγητοῦ Ἄλ. Τσιριντάνη. Κάνει λόγο για μιὰ «ἄλλη μορφή ἀπιστίας πού δέν είναι ἡ ἄρνηση τῆς Πίστεως, ἀλλὰ είναι ἡ ἄρνηση τῶν συνεπειῶν τῆς Πίστεως. Ἡ ἄρνηση τῶν συνεπειῶν τῆς Πίστεως πού γίνεται «ἐν ψυχρῶ». Ἄλλο

τὸ «γλίστρημα», ἄλλο τὸ ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος και θὰ ἁμαρτάνω και ἄλλο ἡ «ἐν ψυχρῶ» ἀσυνέπεια πρὸς τὴν Πίστη». Τί σημαίνει αὐτό; Δέν παίρνουμε στα σοβαρά ἐκεῖνα πού θεωρητικά ἀποδεχόμαστε... Ποιὸς ἀρνεῖται ὅτι ἡ Κ. Διαθήκη περιέχει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ; Κανένας δέν θὰ τὸ ἀρνηθεῖ. Πόσοι ὅμως ἀπὸ μᾶς πῆραν στα σοβαρά τὸ ἰγ' κεφάλαιο τῆς Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς για τὴν αγάπη ἢ τὸ ε', σι' και ζ' κεφάλαιο τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, ὅπου είναι ἡ Ἐπι τοῦ Ὁρους Ὁμιλία; Ἄλλὰ νὰ τὸ πούνη σι' ἀλήθεια, ὅτι τὰ πῆραν με ὅλη τους τὴν καρδιά, με ὅλη τους τὴ δύναμη, ὅπως παίρνουν στα σοβαρά λ.χ. μιὰ περιουσιακὴ τους ὑπόθεση».

Γνωρίζουμε τὸν ὕμνο τῆς αγάπης, τὸ ἀπαράμιλλο αὐτὸ ἀριστοῦργημα τῆς πνευματικῆς ζωῆς κάθε Χριστιανοῦ. Τὸν ξέρουμε. Αὐτὸ ἀρκεῖ; Ἀποτελεῖ τὸν καταστατικὸ χάρτη, τὴν πυξίδα τῆς πνευμα-

τικῆς μας πορείας; Καθρεφτίζουμε καθημερινά τή ζωή μας με τούς συνανθρώπους μας με τήν αγάπη ως οδηγό;

«... Ἡ αγάπη μακροθυμεῖ». Διπλαδή σπκώνει με γενναιότητα τὰ ἐλαττώματα τοῦ πλησίον. **«Χρηστεύεται».** Συμπεριφέρεται με ήμερότητα και καλοσύνη. **«Ἡ αγάπη οὐ ζηλοῖ».** Δέν δέχεται τῆς ζήλειας και τοῦ φθόνου τὰ κεντήματα. **«Ἡ αγάπη οὐ περπερεύεται».** Δέν ἀλαζονεύεται, δέν ὑπερφηανεύεται και δέν επιδεικνύεται με προπέτεια. **«Οὐ φου-**

σιούται». Δέν φουσκώνει ἀπὸ οἴηση και ὑπερφηανεία. Ἐμπνέει ἐκτίμηση για τούς συνανθρώπους μας και ὄχι ἀποκλειστικά για τὸ ἀρρωστημένο ἐγὼ μας. **«Οὐκ ἀσχημονεῖ».** Δέν κάνει τίποτα τὸ ἄσχημο, ἀλλὰ συμπεριφέρεται πρὸς ὅλους με εὐγένεια και καλοσύνη. **«Οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς».** Δέν ζητάει τὰ δικά τῆς συμφέροντα, τὴ δική τῆς τιμὴ και δόξα, ἀδιαφορώντας για τούς ἄλλους. Φθάνει νὰ προτιμᾶ τὴν προκοπὴ τῶν ἄλλων ἀπὸ τὴ δική του, ἐκεῖνος πού εἶναι γεμάτος ἀπὸ τὴν αγάπη. Τοῦτο πολλάκις ὁ θεῖος Παῦλος ἔλεγε: **«Μὴ ζητῶν τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν»** (Α' Κοριν. ι' 33). **«Οὐ παροξύνεται».** Δέν ἐρεθίζεται ἀπὸ θυμὸ και ὀργή. **«Οὐ λογίζεται τὸ κακόν».** Δέν σκέπτεται ποτέ κάτι κακὸ για τὸν πλησίον οὔτε λογαριάζει τὸ κακὸ πού ἔπαθε ἀπὸ αὐτόν. Σκέπτεται γι' αὐτοὺς πού τὸν πίκραναν και τὸν ἔβλαψαν, πὼς δέν κινήθηκαν ἀπὸ κακὸ σκοπὸ. **«Οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ».** Δέν χαίρει σπὴν ἀδικία, χαίρει ὅταν βλέπει τὴν ἀλήθεια νὰ ἐπικρατεῖ.

«Πάντα στέγει». Σκεπάζει ὅλες τῖς ἑλλείψεις τοῦ πλησίον και δέν τὸν διαπομπεύει για νὰ τὸν ἐξευτελίσει. **«Πάντα πιστεύει».** Χωρὶς νὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ εὐπιστία, ὅπου ὑπάρχει ἀμφιβολία, προτιμᾶ νὰ σχηματίζει εὐνοϊκὴ πεποίθηση γι' αὐτόν πού αγαπᾶ. **«Πάντα ἐλπίζει».** Ποτέ δέν ἀπελπίζεται και δέν χάνει τὴν ἐλπίδα για τὴ διόρθωση τοῦ ἄλλου. Ἄκόμα και ὅταν τὸν βλέπει νὰ χειροτερεύει και πάλι περιμένει τὴν ἀλλαγὴ του στο καλύτερο. **«Πάντα ὑπομένει».** Σὲ ὅλα δείχνει ὑπομονὴ για τὸν πλησίον. Και ὅταν οἱ ἑλλείψεις και οἱ ἀδυναμίες τοῦ ἄλλου ἔχουν τὸν ἀντίκτυπό τους σ' αὐτόν και τότε τῖς ὑπομένει και τῖς ἀνέχεται καρτερικά. Κανένα δέν ἀπορρίπτει ἀπὸ τὴν αγάπη του.

Τί θὰ λέγατε ὕστερα ἀπὸ αὐτὴ τὴν σύντομη παρουσίαση τοῦ ὕμνου τῆς αγάπης; Δύσκολη ὑπόθεση; Ἀπάτητη κορυφή; Και ὅμως ἐκεῖ μᾶς κάλεσε Ἐκεῖνος πού πρῶτος τὴν ἀνέβηκε και τὴν καθαγίασε με τὸ τίμιο αἷμα Του.

«ΔΙΗΛΘΕΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ... ΠΑΝΤΑΣ»

Αστρονομική ή απόσταση ανάμεσα στον Σωτήρα Χριστό και τους Φαρισαίους. Ο Χριστός δεν ήλθε στη γη και έγινε άνθρωπος, για να ιδρύσει απλώς μια νέα θρησκεία. Ήλθε να φέρει ένα μήνυμα, αληθινά νέο και πρωτόκουστο: Το μήνυμα της αγάπης που αγκαλιάζει όλους ανεξαιρέτως τους ανθρώπους. Ήλθε να θεμελιώσει την Έκκλησία, την κοινότητα αυτή της αγάπης και της αδελφότητας. Ήλθε να συμφιλιώσει τους ανθρώπους μεταξύ τους και με τον Θεό. Να τους ενώσει, να τους αδελφοποιήσει, να τους πεί πως όλοι είναι αδέρφια με κοινό Πατέρα τον Θεό.

Αυτή την έννοια του Θεού Πατέρα όλων των ανθρώπων, γεμάτου αγάπη και στοργή προς όλα τα πλάσματά Του, που «**ανατέλλει τον ήλιον αυτού επί πονηρούς και αγαθούς και βρέχει επί δικαίους και άδικους**» (Ματθ. ε' 45), άγνωστη και συνεσκιασμένη μέχρι τότε, μās την φανέρωσε μονάχα ο Χριστός. Δεν μās μίλησε γενικά και άοριστα για μια άπρόσωπη άνωτερη δύναμη, που δημιουργησε τον κόσμο και μετά έπαψε να τον παρακολουθεί. Μās παρουσίασε τον Θεό-Πατέρα, προνοητή και φιλάνθρωπο, οικτίρμονα και σπλαχνικό, που περιμένει αδιάκοπα με άνοιχτή την άγκαλιά κάθε παιδί Του και το πιο παραστρατημένο.

Άκριβως γι' αυτό και η Έκκλησία δεν μπορεί να κινείται παρά στα ίδια πλαίσια. Είναι η μεγάλη και παγκόσμια οικογένεια με Πατέρα τον Θεό και με σκοπό να περιλάβει στους κόλπους της όλόκληρη την ανθρωπότητα. Η σωτηρία που προσφέρει δεν άπευθύνεται σε όρισμένους. Δεν υπάρχουν προνομιοϋχες τάξεις στην Έκκλησία. Όλοι είναι κλητοί, καλεσμένοι στο μεγάλο δείπνο της χαράς. Άρκει να άποδεχθούν την κλήση και από κλητοί να γίνουν και έκλεκτοί.

Έπαναστατική και έδω ή διδασκαλία του Χριστού. Θεμελιώνει όλόκληρο το οικοδόμημα του Χριστιανισμού στην αγάπη. Κάτι, δηλαδή, άδιανόητο και άσύλληπτο για την νομικιστική αντίληψη και νοοτροπία της εποχής Του, όπως την είχαν διαμορφώσει οί Φαρισαίοι. Γι' αυτό άκριβως κίνησαν έναντίον Του όλο τον σκοτεινό μηχανισμό της έμπαθούς ψυχής τους. Οί Φαρισαίοι είχαν τελείως στενόκαρδη αντίληψη για την σωτηρία του ανθρώπου. Την στήριζαν όχι στην αγάπη και στο έλεος του Θεού, αλλά στην τήρηση όρισμένων έξωτερικών διατάξεων. Έδιναν όλη την βαρύτητα στα έργα μιάς έπιφανειακής άρετης χωρίς έσωτερικό αντίκρισμα. Άνθρωποι του «**θεαθῆναι**» και όχι του είναι, που «**διύλιζαν τον κώνωπα και κατάπιναν την κάμπλο**», έδιναν πιο μεγάλη σημασία στο Σάββατο παρά στον άνθρωπο. Για το Σάββατο, χάριν της άργίας του Σαββάτου, θυσίαζαν τον άνθρωπο. Προκειμένου να τηρηθεί το γράμμα του νόμου έμεναν σκληροί στον ανθρώπινο πόνο.

Αυτή την σκληρότητα δεν την άνεχθηκε ποτέ ο φιλάνθρωπος Κύριος, που «**διήλθεν εύεργετών και ίώμενος πάντας**» (Πράξ. ι' 38).

Η γεμάτη αγάπη στάση του Χριστού άπέναντι στον άνθρωπο και η άποκρουστική φαρισαϊκή σκληρότητα φάνηκαν καθαρά σε πλείστες όσες περιπτώσεις. Άς θυμηθούμε μια από αυτές. Σάββατο ήταν. Και ο Ίησους πήγε στη Συναγωγή για να διδάξει. Μαζί με την διδασκαλία δεν παραλείπει και την εύεργεσία. Η εύκαιρία του προσφέρεται άμέσως. Έκει βρίσκεται ένας ταλαίπωρος άνθρωπος με το δεξί χέρι ξερό και άκίνητο. Παρόντες και οί Φαρισαίοι στη Συναγωγή. Βλέπουν και αυτοί τον πόνο του ανθρώπου. Πόσο διαφορετική όμως η τοποθέτησή τους άπέναντι στον δύστυχο άνθρωπο! Τί θα περίμενε κανείς από θρησκευτικούς ήγέτες; Τί άλλο από συμπάθεια και συμπόνοια. Τίποτε όμως από όλα αυτά. Το αντίθετο μάλιστα.

Βλέπουν εκεί τον Κύριο. Γνωρίζουν την θαυματουργική Του δύναμη. Όχι μόνο δεν τον παρακαλούν, για να συνεργήσουν και αυτοί σ' ένα έργο αγάπης, αλλά αφήνουν όλο το μίσος της σκοτεινής τους ψυχής να έκδηλωθει: «**Παρετήρουν** (οί γραμματείς και οί Φαρισαίοι) **εί έν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει, ίνα εύρωσι κατηγορίαν αυτού**» (Λουκ. ς' 7). Δηλαδή τον παρακολουθούν με το πονηρό βλέμμα τους και τον κατασκοπεύουν με ένα και μόνο σκοπό: Να δουν αν θα θεραπεύσει την ήμέρα του Σαββάτου, για να βρουν άφορμή να τον κατηγορήσουν. Τί φοβερό! Ο άνθρωπινος πόνος τους αφήνει αδιάφορους και ψυχρούς. Ένα τους ενδιαφέρει: «**εί έν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει**». Τους άπασχολεί το Σάββατο και όχι ο άνθρωπος.

Τελείως διαφορετική η στάση του Κυρίου. Άδιαφορεί για τις έπικρίσεις των Φαρισαίων. Η αγάπη Του στον άνθρωπο είναι παραπάνω από κάθε αντίδραση. Θα πραγματοποιήσει την θεραπεία, έστω κι αν ένταθούν τα συνωμοτικά σχέδια έναντίον Του. Τί κι αν η φαρισαϊκή ύποκρισία θα πολεμήσει με μανία την αγάπη του Χριστού για τον άνθρωπο; Ο Ίησους θα πολεμήσει τον φαρισαϊσμό άκριβως γιατί είναι άπάνθρωπος. «**Και περιβλεψάμενος αυτούς μετ' όργης, συλλυπούμενος επί τη πωρώσει της καρδιάς αυτών, λέγει τῷ ανθρώπῳ· έκτεινον την χείρα σου. Και έξετεινε, και άποκατεστάθη η χείρ αυτού ως η άλλη**» (Μάρκ. γ' 5).

Καιρός και για τη δική μας αυτοκριτική. Μήπως περιοριζόμαστε και ίκανοποιούμαστε σε μια τυπική θρησκευτικότητα και άδιαφορούμε για τον συνάνθρωπό μας, τον αδελφό μας και τα προβλήματα του; Ο Ευαγγελιστής της αγάπης θα μās έλεγε: «**Ο μη αγαπών τον αδελφόν όν έώρακε, τον Θεόν όν ουχ έώρακε πώς δύναται αγαπᾶν;**» (Α' Ίωάν. δ' 20).

Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ. Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπήσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμενεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται. Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτετμημένοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμενεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμέτερα σαρκὶ καυχῆσωνται. Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος

**ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. στ' 11-18
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. γ' 13-17**

ἑσταύρωται καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ. Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνην ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· ἀμήν.

ΤΟ ΚΑΥΧΗΜΑ ΜΑΣ

«Ἐμοὶ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Κυρίου...»

Στους Γαλάτες γράφει μὲ πόνον ψυχῆς ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν. Οἱ Ἰουδαῖζοντες ψευτοδιδάσκαλοι τοὺς εἶχαν παρασύρει νὰ τηροῦν διάφορες διατάξεις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Μεγάλο πρόβλημα ἦταν γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ἀποστολικῶν χρόνων οἱ Χριστιανοί, ποὺ προέρχονταν ἀπὸ τὶς τάξεις τῶν Ἰουδαίων. Ἐξακολουθοῦσαν νὰ πιστεύουν καὶ νὰ τηροῦν διάφορες τελετουργικὲς διατάξεις τοῦ Νόμου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Τὶς θεωροῦσαν ἀπαραίτητες γιὰ τὴ σωτηρία καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὶς ἐπιβάλλουν καὶ στοὺς ἄλλους Χριστιανούς ποὺ ἦταν προηγουμένως εἰδωλολάτρεις.

Τὸ καύχημά τους ἦταν ἡ τήρηση τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου καὶ ἡ περιτομή, ποὺ εἶχαν ἐπιβάλλει καὶ στοὺς Γαλάτες. Σ' αὐτὸ τὸ ψεύτικο καύχημα ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπαντᾷ μὲ μιὰ ἄλλη καύχηση ποὺ εἶναι γνήσια χριστιανική: τὴν καύχηση γιὰ τὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου.

Τὸ καύχημα τοῦ Παύλου.

Πηγὴ καυχίσεως εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὸν Ἀπόστολό μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ κάθε ἀληθινὸ Χριστιανό. Καὶ πρῶτα-πρῶτα γιὰ τὴν ἐκφράζει τὴ μεγάλη ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Καυχόμεσθε γιὰ τὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου σημαίνει, πὼς νιώθουμε ἱερὴ καύχηση γιὰ τὴν ἀπεριόριστη ἀγάπην ποὺ ἔδειξε ὁ Θεὸς Πατέρας γιὰ μᾶς τὰ ἁμαρτωλὰ παιδιὰ Του: **«Συνίστησι τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε»** (Ρωμ. ε' 8). Τὸν μονογενῆ Υἱὸ τοῦ ὁ Θεὸς τὸν θυσίασε ἐπάνω στὸν Σταυρὸ, γιὰ νὰ μᾶς λυτρώσει καὶ νὰ μᾶς σώσει ἀπὸ τὴν αἰώνια καταδίκη. Αὐτὴ ἡ μεγάλη θυσία φανερώνει καὶ τὴ μεγάλη ἀξία τοῦ κάθε ἀνθρώπου. **«Τί εἶναι τὸ καύχημα τοῦ Σταυροῦ;»** ρωτᾷ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ ἀπαντᾷ: **«Ὅτι ὁ Χριστὸς γιὰ μένα ἔλαβε δούλου μορφή. Καὶ ἔπαθε γιὰ μένα τὸν δούλο, τὸν ἐχθρό, τὸν ἀγνώμονα. Ἀλλὰ τόσο πολὺ μὲ ἀγάπησε, ποὺ καὶ τὸν ἑαυτοῦ θυσίασε γιὰ μένα».**

Ἀκόμα καυχόμεσθε γιὰ τὸν Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ

μας, γιὰ τὴν εἶναι ἡ ἐλπίδα μας καὶ τὸ στήριγμά μας. Στὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου μας σπνρίζονται ὅλες οἱ ἐλπίδες μας. Εἶναι τὸ μυστήριο τῆς πίστεως καὶ ἡ δύναμν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ ἀκριβῶς στήθηκε ὁ Σταυρὸς μπορούμε κι ἐμεῖς νὰ ἐλπίζουμε στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ὁ Σταυρὸς ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλῆ ἐγγύηση γιὰ τὴν ἀπεριόριστη εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ. Προσβλέποντας στὸν Σταυρὸ μπορούμε νὰ προσεγγίζουμε μὲ παρηρησία στὸν θρόνο τῆς χάριτος. (Ἐβρ. δ' 16). Ἐπάνω στὸν Σταυρὸ δόθηκε ἡ πῖδη συγκλονιστικὴ μάχη. Στὸν Σταυρὸ ἐπάνω νικῆθηκε ὁ Διάβολος.

«Σημεῖον ἐστὶ μέγιστον» ὁ Σταυρὸς, γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, **«καὶ τρόπιον Χριστοῦ κατὰ τοῦ διαβόλου...»**

Καὶ δικό μας καύχημα.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ 21ου αἰῶνα καυχᾶται γιὰ πολλὰ ἐπιτεύγματά του, ὄχι ὅμως γιὰ τὸν Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ. Καυχᾶται γιὰ τὶς ἀνακαλύψεις του, τὴν τεράστια πρόοδό του στὴν σύγχρονη τεχνολογία. Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ ἐλάχιστα μπορούν νὰ τοῦ προσφέρουν σὴν ἀντιμετώπιση καὶ λύση τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς ζωῆς. Ὁ Σταυρὸς καὶ ἡ ἀκαταμάχητη δύναμν ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ αὐτὸν ἀποτελοῦν τὸ στήριγμα, τὴν ἐλπίδα καὶ τὸ καύχημα τοῦ κάθε πιστοῦ. Στὶς κρίσιμες ὥρες τῆς δοκιμασίας καὶ τοῦ σκληροῦ ἀγῶνα ἀπὸ ἐκεῖ ἀντλεῖ τὸ θάρρος. Σπκῶνοντας τὸν σταυρὸ του δὲν λυγίζει, γιὰ τὴν γνωρίζει ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς **«κοινωνὸς τῆς παρακλήσεως»** τοῦ Χριστοῦ, ἂν δὲν γίνεται καὶ κοινωνὸς τῶν **«παθημάτων»** Του. Καυχᾶται καὶ χαίρει καὶ ποτε δὲν ἀπογοητεύεται, γιὰ τὴν ἀτενίζοντας τὸν σταυρωμένο Κύριο παίρνει τὴ δύναμν νὰ προχωρεῖ. Ἄν οἱ ἄνθρωποι ποὺ στήριξαν τὶς ἐλπίδες τους στὸν κόσμον καὶ στὰ τοῦ κόσμου γνώρισαν τὴν τραγικότητα τῶν διαψευσμῶν ἐλπίδων, ὁ Χριστιανὸς ἀτενίζει πέρα ἀπὸ τὸ Γολγοθᾶ νὰ ροδοχαράζει τὸ φῶς καὶ ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως. Γι' αὐτὸ καυχᾶται γιὰ τὸν Σταυρὸ, τὸ τρόπαιο τῆς νίκης.

Ειδότες ὅτι οὐ δικαιούται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου εἶναι μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΗ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. β' 16-20
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. ν' 34 - θ' 1

ἀμαρτίας διάκονος, μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἂ κατέλυσαν ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν συνίστημι.

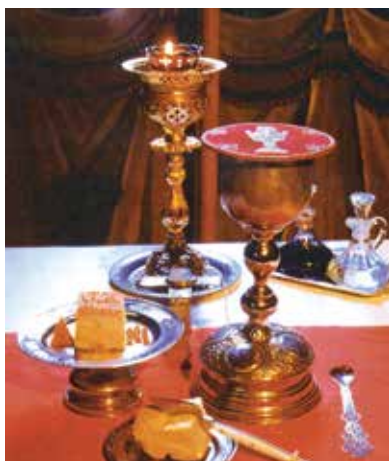
Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σὰρξ. Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἀμαρτωλοὶ, ἄρα Χριστὸς

Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπησαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.

Ἡ ἔνωση μᾶς με τὸν Χριστό

«Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός»

Ἄς στρέψουμε σήμερα τὴν προσοχή μας στὴν ἔνωση τῆς ψυχῆς μας με τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Πρόκειται γιὰ τὸ μεγάλο σκοπὸ τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, ποὺ εἶχε πραγματοποιήσει ὁ μέγας ἀγωνιστὴς τοῦ χριστιανικοῦ στίβου, ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ γι' αὐτὸ ἔγραφε, ἐγὼ ἔχω σταυρωθεῖ καὶ πεθαίνει μαζί με τὸν Χριστό. Κι ἀφοῦ εἶμαι πεθαμένος, δὲν ζῶ πιά ἐγώ, ὁ παλαιὸς δηλαδὴ ἄνθρωπος, ἀλλὰ ζεῖ μέσα μου ὁ Χριστός.

Τὸ ξεκίνημα.

Τὸ ξεκίνημα τῆς πορείας ποὺ φέρνει στὴν ἔνωση τῆς ψυχῆς με τὸν Χριστό τὸ βρίσκουμε στὴ λέξη «**συνεσταύρωμαι**». Ὁ Χριστιανὸς ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ὁμοιωθεῖ με τὸν Θεό, ὀφείλει νὰ διακόψει κάθε σχέση με κάθετι τὸ ἀμαρτωλό. Αὐτὴ ἡ διακοπὴ ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν προηγούμενη ἀμαρτωλὴ ζωὴ, εἶναι μιὰ σταύρωση, μιὰ νέκρωση, δηλαδὴ κάτι ποὺ μᾶς κοστίζει. Εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς νέας ζωῆς μαζί με τὸν Χριστό.

Τὴ στιγμή ποὺ ὁ παλαιός, ὁ ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος νεκρωθεῖ, τότε ὁ νέος ἄνθρωπος ἀρχίζει «*να διψᾷ τὴν ἀπόλαυση τῆς τοῦ Θεοῦ μετουσίας*», ὅπως τὸ ἐλάφι τὶς πηγὲς τῶν ὑδάτων. Κάνουν λάθος, λοιπόν, ὅσοι νομίζουν πὼς μπορεῖ νὰ εἶναι Χριστιανοὶ χωρὶς πόνο, χωρὶς θυσία, χωρὶς σταυρό. Πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση προηγεῖται πάντοτε ἡ Μεγάλη Παρασκευὴ.

Ἡ πορεία.

Τὸ ξεκίνημα τῆς πορείας μας πρὸς τὸν οὐρανό, δὲν ἔχει μόνον ἀρνητικὸ χαρακτῆρα. Τὴ στιγμή ποὺ π.χ. σταυρώνουμε τὸ θυμὸ, ἀρχίζει νὰ ζεῖ ἡ πραότητα. Μὲ τὸ θάνατο τῆς ἀνηθικότητας, γεννιέται ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀγνότητα. Ἔτσι ἡ πορεία στὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ, δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, ἀλλὰ καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Χαρακτηριστικὲς εἶναι οἱ λέξεις ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, γιὰ νὰ δείξουν αὐτὸ τὸ δρόμο ποὺ ἐνώνει τὴν ψυχὴ με τὸν Θεό. Ὀμιλοῦν γιὰ «*προκοπή*», γιὰ «*ἐπέκταση*», γιὰ μιὰ «*πτήση*» γιὰ ἕνα πέταγμα τῆς ψυχῆς, γιὰ ἕναν ἀγώνα δρόμου. Δὲν εἶναι μιὰ «*ἀσυνείδητη πρόοδος*» ἡ πορεία αὐτὴ τῆς ἐνώσεως.

Προϋποθέτει μιὰ ἀκατάπαυστη νήψη τῆς ψυχῆς μας, μιὰ ἀγωνιστικὴ συνεχὴ προσπάθεια τῆς θελήσεώς μας. «*Ὁ τῆς ἀμαρτίας ἀποικισθεὶς καὶ τῆς φθορᾶς ἀλλοτριωθεὶς, δικαιοσύνης τε καὶ ἀφθαρσίας μετέρχεται*». Δηλαδὴ γιὰ νὰ ζήσει ἡ δικαιοσύνη τοῦ Χριστοῦ μέσα μας καὶ οἱ ἀρετὲς τοῦ Εὐαγγελίου, χρειάζεται συνεχὴς προσπάθεια γιὰ ἀπομάκρυνση, ἀποξένωση ἀπὸ τὴν ἀμαρτία. Πιστὸς Χριστιανὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ φυλάττει ἄσβεστη τὴ φωτιὰ τῆς πίστεως μέσα του καὶ συνεχῶς βάζει «*πῦρ πυρὶ καὶ θέρμην θέρμῃ καὶ σπουδὴν σπουδῇ καὶ πόθον πόθῳ*», ὅπως πολὺ ὠραῖα λέει ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος.

Δὲν ἀρκεῖ, λοιπόν, μιὰ φορὰ νὰ κάνουμε κάποιον θρησκευτικὸ μας καθῆκον καὶ νὰ ποῦμε πὼς τελείωσε ἡ ὑπόθεση τῆς σωτηρίας μας. Εὐλογημένη ἡ ὥρα τῆς μετανοίας μας, τότε ποὺ ἀνοίγει ἡ θύρα τῆς χάριτος μπροστά μας. Ἄς μὴ λησμονοῦμε ὅμως, πὼς ἡ μετάνοια εἶναι χωρὶς τέρμα. Γι' αὐτὸ καθημερινὰ νὰ μετανοοῦμε καὶ κάθε στιγμή νὰ τελειοποιούμεστε. Γιατὶ ὅσο περισσότερο θὰ πλησιάζουμε πρὸς τὸ τέρμα τῆς πορείας μας, ὅσο περισσότερο θὰ πλησιάζουμε στὸν Χριστό, τόσο καὶ θὰ γνωρίζουμε τὶς ἀτέλειές μας. Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια διακήρυττε καὶ ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος ὅταν, στὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἔλεγε: «*νῦν ἄρχομαι μαθητὴς εἶναι*». Ἔτσι ἡ μετάνοια δὲν εἶναι ὑπόθεση μονάχα μιᾶς ὀρισμένης ἐποχῆς. Εἶναι πάντοτε ἐπίκαιρη. Καθημερινὸ μας μέλημα.

Ὁ δρόμος ποὺ φέρνει τὴν ἔνωση τῆς ψυχῆς μας με τὸν Χριστό, ἀρχίζει με σταυρό, συνεχίζεται με ἀγώνα σκληρὸ καὶ καταλήγει σὲ ἀτέλειωτη χαρὰ, στὸ νὰ ζεῖ ὁ Χριστὸς μέσα μας. Εὐτυχισμένοι εἶναι ὅσοι ἀγωνίζονται γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἔνωσή τους με τὸν Κύριο. Ἡ ἔνωση αὐτὴ τοῦ καθενὸς μας με τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης, δημιουργεῖ ταυτόχρονα καὶ τὴν ἔνωσή μας με τοὺς ἀδελφούς μας Χριστιανούς. Ἄς ἀποφασίσουμε κι ἐμεῖς νὰ ριχθοῦμε στὴ μάχη αὐτὴ τῆς θείας ἐνώσεως ποὺ πραγματοποιεῖται «*συνεργίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*».

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Πολυμήχανος παγιδευτής

«Υπάρχει Σατανᾶς; Ἡ πρόκειται γιὰ τὴν προσωποποίηση τοῦ κακοῦ; Δὲν εἶναι λίγοι ποὺ τὸ διακηρύττουν συχνὰ καὶ μὲ πολλὴ δόση εἰρωνείας: «Σατανᾶς! Παραμύθια. Ξεπερασμένα πράγματα γιὰ τούς σκοταδιστὲς ἢ γιὰ τὶς γριούλες».

Καὶ ὅμως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ποὺ μιλάνε γιὰ ἀφελότητες καὶ παραμύθια, πιστεύουν μὲ τὴν πιὸ μεγάλη εὐκολία σὲ μαγεῖες, δεισιδαιμονίες, πνευματιστικὰ φαινόμενα καὶ ἀποκρυφισμούς. Σὲ ὄλους, δηλαδή, τούς ποικιλόμορφους σατανισμούς. Ἀσυναγώνιστος ὁ Σατανᾶς στὴν ἀπάτη, στὴν πλάνη, στὸ δόλο, στὸ ψέμα. Αἰῶνες τώρα, ἀπὸ τότε ποὺ παρέσυρε τούς πρωτοπλάστους μέχρι σήμερα, δὲν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ στήνει παγίδες, νὰ ὀργανώνει ἐνέδρες, νὰ κρύβεται μὲ ἐπιδεξιότητα καὶ νὰ προσπαθεῖ νὰ πείσει τούς ἀνθρώπους γιὰ τὴν ἀνυπαρξία του. Αὐτὴ εἶναι πάντα ἡ τακτικὴ τοῦ ἐχθροῦ: Νὰ ξεγελάσει, νὰ ἐξαπατήσει, νὰ παραπλανήσει, νὰ πιάσει στὸν ὕπνο τὸν ἀντίπαλό του. Καμουφλάρεται, κρύβεται καὶ προσπαθεῖ νὰ πείσει πὼς δὲν ὑπάρχει. Ἔτσι μπορεῖ εὐκόλα καὶ ἀνεμπόδιστα νὰ κάνει τὸ ὕπουλο καὶ καταστροφικὸ ἔργο του. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ λέξη ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, γιὰ νὰ παρουσιάσει τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο μᾶς πολεμáει ὁ Σατανᾶς: «**Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδεῖας τοῦ διαβόλου**» (Ἐφεσ. στ´ 11). Ντυθεῖτε, μᾶς λέει, ὀλόκληρο τὸν ὀπλισμὸ ποὺ σᾶς προσφέρει ὁ Θεός, γιὰ νὰ μπορεῖτε νὰ ἀντιστέκεσθε στὶς μεθοδεῖες καὶ στὰ πανοῦργα τεχνάσματα τοῦ Διαβόλου.

Μεθοδεῖες, λοιπόν, χρησιμοποιεῖ ὁ ἀντίδικος καὶ πολέμιός μας. Τί εἶναι μεθοδεῖα; ρωτáει ὁ ἔμπειρος ἀγωνιστὴς στοὺς πνευματικὸς στίβους ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. «*Μεθοδεῦσαι ἔστι τὸ ἀπατῆσαι καὶ διὰ μηχανῆς ἐλεῖν*», ἀπαντáει ὁ ἴδιος. Μεθοδεῖα ἐπομένως εἶναι ἡ ἀπάτη, τὸ ξεγέλασμα, ὁ δόλος, ἡ παγίδα, ἡ ἐνέδρα. «*Μεθοδεῖας τὰς μηχανὰς ἐκάλεσε*» προσθέτει ἄλλος ἑρμηνευτὴς. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ πανουργία τοῦ Διαβόλου. Δὲν πáει ἀπευθείας. Χτυπάει ἀπὸ τὰ πλάγια. Δὲν θέλει νὰ γίνεταί φανερός, γιὰ νὰ μὴ γίνεταί ἀποκρουστικός. Φορáει προσωπεῖο. Ὅλα τὰ μηχανεύεται καὶ τὰ χρησιμοποιεῖ γιὰ νὰ παραπλανήσει καὶ νὰ συλλάβει στὶς δολερὲς παγίδες του τὰ ἀφελῆ καὶ ἐπιπόλαια θύματά του.

Καὶ ὄχι μόνον αὐτά. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀποκαλύπτει τὰ πανοῦργα τεχνάσματά του: «**Αὐτὸς ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός**» (Β´ Κορινθ. ια´ 14). Τὸ ἴδιο μετασχηματίζει καὶ τὴν ἀμαρτία. Δὲν μᾶς τὴν παρουσιάζει ὅπως εἶναι, ἀποκρουστικὴ καὶ καταστροφικὴ. Ἐξευτελιστικὴ γιὰ τὸν ἀνθρωπο καὶ τὴν προσωπικότητά του. Τὴν στολίζει

καὶ τὴν ὠραιοποιεῖ, γιὰ νὰ τὴν κάνει ἐλκυστικὴ καὶ ὄχι ἀπωθητικὴ. Προσφέρει ἀφειδῶς ὑποσχέσεις γιὰ τέρψεις, ἡδονές, ποικίλες ἐπιτυχίες καὶ κατακτήσεις. Πολυμήχανος καθὼς εἶναι μᾶς παγιδεῦει καὶ ἀπὸ τὰ δεξιά καὶ ἀπὸ τὰ ἀριστερά. Γιὰ τὸν καθένα καὶ γιὰ τὸ καθετὶ ἔχει τὴ μέθοδό του. Χρησιμοποιεῖ καὶ ἀλλοιώνει καὶ τὰ πιὸ ἱερὰ πράγματα: «*Ἔθος τῷ διαβόλῳ μιμεῖσθαι τὰ θεῖα, καὶ τοῖς μὲν προφήταις ψευδοπροφήτας ἀντιστρατεύειν, ἀγγέλων δὲ τὸ σχῆμα μιμεῖσθαι καὶ τούς ἀνθρώπους ἐξαπατᾶν*» γράφει ὁ ἅγιος Θεοδώρητος. Προκειμένου νὰ ἐξαπατήσει τούς ἀνθρώπους καὶ θεοφοβούμενος παρουσιάζεται καὶ σὰν ἄγγελος ἐμφανίζεται. Ἡ μανία του κορυφώνεται ἐκεῖ ποὺ βλέπει πλοῦτο πνευματικὸ καὶ ἀρετὴ μεγάλη. Γράφει ὁ Χρυσόστομος:

«*Ὁ Διάβολος ὅταν δεῖ μαζεμένο πολὺ πλοῦτο πνευματικὸ καὶ φλογερὴ προθυμία γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ ἄγρυπνη σκέψη καὶ τὸν πλοῦτο αὐτὸ κάθε ἡμέρα καὶ πιὸ πολὺ νὰ αὐξάνεται, δαγκώνεται καὶ τρίζει τὰ δόντια καὶ σὰν πειρατὴς στριφογυρίζει καὶ ὀλοένα ἀνακαλύπτει νέες μηχανές καὶ ψάχνει γιὰ νὰ βρεῖ κάποια ἀφύλακτη εἴσοδο, γιὰ νὰ τρυνπώσει μέσα καὶ νὰ μᾶς κλέψει ὄλους τούς πνευματικὸς θησαυρούς. Γι´ αὐτὸ πρέπει νὰ εἴμαστε ἄγρυπνοι. Καὶ ὅσο πιὸ πολὺ μεγαλώνει ἡ πνευματικὴ περιουσία μας νὰ μὴ ξεθαρρεύουμε, ἀλλὰ νὰ ἀγρυπνοῦμε...» Καὶ πρέπει νὰ ἀγρυπνοῦμε, γιὰτὶ «ὅταν δὲν μπορέσει κατ' εὐθείαν νὰ μᾶς παρασύρει στὴν κακία, ἐπιχειρεῖ νὰ μᾶς δελεάσει μὲ τὴν ἀπάτη. Ἐπειδὴ οὔτε νὰ μᾶς ἐκβιάσει οὔτε νὰ μᾶς ἐξαναγκάσει μπορεῖ, ἀλλὰ μόνον νὰ μᾶς ἐξαπατήσει, ὅταν μᾶς δεῖ ἀμέριμνους καὶ ἀδρανεῖς, μᾶς ἀναιρέπει. Ὅταν δὲν κατορθώνει νὰ μᾶς παρασύρει στὴν ἀμαρτία, χρησιμοποιεῖ σὰν δόλωμα τὴν ἀρετὴ μας καὶ μᾶς ἀχρηστεύει ὅλο τὸν πνευματικὸ μας πλοῦτο».*

Δὲν εἶναι ἐπομένως ἀφελεῖς καὶ ἐπιπόλαιοι ὄλοι ἐκεῖνοι ποὺ μὲ περισσὴ ἀκρισία ὑποτιμοῦν τὸν «**ἀντίδικο ἡμῶν διάβολο**» ὁ ὁποῖος «**ὡς λέων ὠρούμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίη**»; (Α´ Πέτρ. ε´ 8). Νὰ γιὰτὶ πολλοὶ πέφτουν εὐκόλα θύματα τοῦ Πονηροῦ. Δὲν εἶναι ἡ δύναμη τοῦ Σατανᾶ ποὺ συντρίβει. Εἶναι ἡ ἀνθρώπινη ἀδυναμία ποὺ δίνει κυριαρχικὸ τὸπο «**τῷ Διαβόλῳ**». Γιὰ τούς πιστοὺς Χριστιανούς ποὺ γρηγοροῦν καὶ ἀγωνίζονται ἡ δύναμη τοῦ Σατανᾶ καταντáει ἀδυναμία. «**Μεῖζων ἐστὶν ὁ ἐν ἡμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ**» (Α´ Πέτρ. δ´ 4). Ὁ Θεὸς ποὺ κατοικεῖ μέσα μας εἶναι μεγαλύτερος καὶ ἰσχυρότερος ἀπὸ τὸν Διάβολο ποὺ κυριαρχεῖ στὸν ἀμαρτωλὸ κόσμο. Γι´ αὐτὸ ἀπὸ τότε ποὺ ἦλθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμο καὶ «**ἔλυσε τὰ ἔργα**» τοῦ Σατανᾶ καὶ τὸν «**ἔδεσε**» καὶ τὸν κατέστησε, μὲ τὸν σταυρικὸ θάνατό Του καὶ τὴν τριήμερο Ἀνάσταση, ἀνίκανο νὰ βλάψει τούς πιστοὺς, οἱ Χριστιανοὶ δὲν τὸν φοβοῦνται. Ἐκεῖνος φοβᾶται τούς ἀληθινούς Χριστιανούς. Ἄρκει νὰ γρηγοροῦν.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΑΣ

Χαριτωμένος ο άνθρωπος της αυτογνωσίας. Διαθέτει την πιο μεγάλη ἀρετή. Είναι προσγειωμένος. Γνωρίζει τον εαυτό του και τις δυνατότητές του. Ή ελλειψή της δημιουργεί έξωπραγματικούς. Ύπερ-εκτιμούν τον εαυτό τους και υποτιμούν τους άλλους. Και εκεί που η ύπεροχή του άλλου είναι φανερή δεν θέλουν να την αναγνωρίσουν. Γι' αυτό και στέκεται κανείς με θαυμασμό στις λιγοστές έστω περιπτώσεις παραδοχής του αξιότερου. Ένα τέτοιο παράδειγμα ἀληθινού μεγαλείου αναφέρεται στη ζωή ενός μεγάλου έπιστήμονα του Φ. Άντλερ.

Βρισκόμαστε στο ξεκίνημα της έπιστημονικής σταδιοδρομίας του Άϊνστάϊν, ο οποίος προσπαθούσε να καταλάβει την έδρα της Φυσικής στο Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης. Συνυποψήφιος του ο Φ. Άντλερ. Ο πατέρας του Άντλερ ανήκε στα ύψηλα στελέχη του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος της Αυστρίας. Δεν ήταν σίγουρη η έκλογή του Άντλερ. Ήταν όμως βέβαιη η άποτυχία του φτωχού Έβραίου φυσικού. Η έκλογή γινόταν με κριτήρια πολιτικά. Ο Άντλερ έμαθε ποιός ήταν ο συνυποψήφιος του. Τότε φάνηκε το ψυχικό μεγαλείο και η άνωτερότητά του. Χωρίς δισταγμό δπλώνει στις αρμόδιες πανεπιστημιακές αρχές κάτι σπάνιο: «Όταν υπάρχει η δυνατότητα να έχουμε στο Πανεπιστήμιό μας άνθρωπο του μεγέθους του Άϊνστάϊν η έκλογή μου θα αποτελούσε καθαρή άνοησία. Οί ικανότητές μου στη φυσική δεν μπορούν ούτε από μακριά να συγκριθούν με τις ικανότητες του Άϊνστάϊν. Μη κάνετε για πολιτικούς λόγους την εύκαιρία να ύψώσετε τη στάθμη του Πανεπιστημίου μας».

Δήλωση που προκαλεί ἀληθινό θαυμασμό. Η αναγνώριση του άλλου, του αξιότερου, αποκαλύπτει αποδέσμευση από το άρρωστημένο υπερτροφικό έγώ. Ο έγωπαθής δεν αναγνωρίζει κανένα άλλον εκτός από τον εαυτό του. Το έγώ του φουντώνει τις φιλοδοξίες του. Και σ' αυτό το βωμό θυσιάζει κάθε αξιο και ικανό: Την αξιοκρατία και την πρόοδο της κοινωνίας. Ο έγωπαθής δεν σκέπτεται αν έχει τις προϋποθέσεις, για να καταλάβει έπίσης μια θέση. Η φιλοδοξία του τον τυφλώνει. Και για να πετύχει τους σκοπούς του, είναι πρόθυμος να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε μέσο. Άρκει να ανέβει αυτός και ως παραμερίσει όλους τους άλλους. Και μόνο αυτό; Στις επιδιώξεις του γίνεται άδίστακτος. Δεν δυσκολεύεται να κατηγορήσει, να συκοφαντήσει, να κηλιδώσει, για να μειώσει και έξουθενώσει τον ανταγωνιστή του. Είναι αντίπαλός του ο άλλος; Αυτό του άρκει. Πρέπει να βγει από τη μέση. Μά είναι πιο αξιο και ικανός από αυτόν. Δεν τον ενδιαφέρει.

Ευτυχώς όμως που υπάρχει και η άλλη όψη. Όπως την είδαμε και την θαυμάσαμε στον Άντλερ. Όπως θα μπορούσαμε να την καμαρώσουμε σε παλιά και σύγχρονα παραδείγματα, έστω λιγοστά, ιδιαίτερα όμως θαυμαστά. Από τα πιο χαρακτηριστικά το υπόδειγμα του μεγάλου και ταπεινού προφήτη, του Ιωάννη του

Προδρόμου. Τον έγκωμιάσε για την μεγάλη ἀρετή του ο ίδιος ο Κύριος. Σπάνια η ταπεινώσή του. Σύνθημά του η προβολή και αναγνώριση του άλλου. Το διακπρύττει ανεπιφύλακτα: **«Η χαρά η έμη πεπλήρωται. Έκείνον δεϊ αύξάνειν, έμέ δε έλαττούσθαι»** (Ιωάν. γ' 29-30).

Το γνώρισμα των μεγάλων είναι να αναγνωρίζουν και να όμολογούν την ύπεροχή των πιο μεγάλων από αυτούς. Όσο πιο μικρός είναι κανείς τόσο πιο μεγάλο θεωρεί τον εαυτό του και τόσο δεν αναγνωρίζει κανένα άλλον. Ο ενάρτεος, ο αξιος δεν υπερτιμά τα προσόντα του, τις ικανότητές του. Έκτιμά τις αξίες, τα χαρίσματα των άλλων και δεν αισθάνεται καμιά δυσκολία να τα διακπρύξει. Ίσα-ίσα νιώθει χαρά για τα προσόντα και την πρόοδο των οποιωνδήποτε συναθρώπων του. Έστω και αν αυτοί είναι ανταγωνιστές του. Πολύ περισσότερο αν είναι συνάδελφοι, φίλοι, αδελφοί.

«Η χαρά η έμη πεπλήρωται. Έκείνον δεϊ αύξάνειν, έμέ δε έλαττούσθαι».

Δύσκολη, αλήθεια, φράση. Ποιός έχει τη δύναμη να την προφέρει στην άτομιστική και συμφεροντολογική έποχή μας;

Να νιώθεις την πιο μεγάλη χαρά για την πρόοδο και την άναδειξη του άλλου. Να εύχαριστείσαι όχι τόσο για τη δική σου έπιτυχία, όσο για την έπιτυχία του πιο αξιο από σένα. Να βλέπεις τον άλλο να προοδεύει, να έπιτυγχάνει, να διαπρέπει, να αναγνωρίζονται και να αξιοποιούνται τα χαρίσματά του και να μην αισθάνεται τα κεντήματα της ζήλιας ή του φθόνου να πληγώνουν την ψυχή σου. Πόσοι μικρόψυχοι εξακολουθούν να αντιδρούν και μετά την έκλογή και άνάδειξη του αξιότερου από αυτούς και να επιδιώκουν την ύπονόμειυσή του! Οί μεγάλοι αντίθετα νιώθουν χαρά και την διακπρύττουν. Αυτό έκανε ο Ιωάννης και άναδείχθηκε μέγας. Η μάλλον το έκανε γιατί ήταν ἀληθινά μέγας. Αυτό που δεν έκαναν οί Γραμματείς και οί Φαρισαίοι, γιατί ήταν μικρόψυχοι. Έκείνοι **«δια φθόνον παρέδωκαν αυτόν»**, τον Κύριο. Η αναγνώριση έξυψώνει τον άνθρωπο, την κοινωνία, γιατί σπρίζεται στο θεμέλιο των ἀρετών, την ταπεινώση.

Το γνώρισμα των μεγάλων είναι να αναγνωρίζουν και να όμολογούν την ύπεροχή των πιο μεγάλων από αυτούς. Όσο πιο μικρός είναι κανείς τόσο πιο μεγάλο θεωρεί τον εαυτό του και τόσο δεν αναγνωρίζει κανένα άλλον. Ο ενάρτεος, ο αξιος δεν υπερτιμά τα προσόντα του, τις ικανότητές του. Έκτιμά τις αξίες, τα χαρίσματα των άλλων και δεν αισθάνεται καμιά δυσκολία να τα διακπρύξει.

Ἀδελφοί, ὁ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστόν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, Θεός· ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δούς

τὸν ἄρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι, ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκ ἔτι ἦλθον εἰς Κόρινθον. Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε. Ἐκρινά δὲ ἑμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἔλθειν ἐν λύπῃ

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ Α΄ ΛΟΥΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Κορ. α΄ 21 - β΄ 4 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΛΟΥΚ. ε΄ 1-11

πρὸς ὑμᾶς. Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑμῖν

τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἔλθων λύπην ἔχω, ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεπορθῶς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε, ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΓΑΠΗ

«Ἐκ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλ' ἵνα τὴν ἀγάπην γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.»

Πόνεσε πολὺ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅταν πληροφορήθηκε πὼς οἱ Κορίνθιοι εἶχαν πέσει σὲ μερικὰ βαριά σφάλματα. Καὶ βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ τοὺς ἀπευθύνει ἔντονες παρατηρήσεις. Τὸ ἔκανε ἀπὸ πραγματικὴ ἀγάπη. Τοὺς ἀππύθυσε τὸν δημιουργικὸ, τὸν παιδαγωγικὸ ἔλεγχο γιὰ νὰ τοὺς διορθώσει. Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς γράφει: **«Σὰς ἔκανα τὶς παρατηρήσεις αὐτές, μὲ πολλὴ θλίψη, μὲ σφιγμένη καρδιὰ καὶ πολλὰ δάκρυα, ὄχι γιὰ νὰ κυριευθεῖτε ἀπὸ λύπη, ἀλλὰ γιὰ νὰ γνωρίσετε τὴν πολλὴ ἀγάπην ποὺ ἔχω γιὰ σὰς.»**

Σωστὴ ἀγωγή καὶ ἀγάπη.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἶναι ἄριστος παιδαγωγός. Μὲ ἀπέραντη ἀγάπην φέρεται πρὸς αὐτοὺς ποὺ παιδαγωγεῖ, ἀλλὰ καὶ συναίσθησι τῶν εὐθυνῶν καὶ τῶν ὑποχρεώσεών του, ὅταν τοὺς βλέπει νὰ παρεκτρέπονται. Οἱ γονεῖς, οἱ δάσκαλοι, πολλὰ ἔχουν νὰ διδαχθοῦν ἀπὸ τὸ παράδειγμα καὶ τὶς θεόπνευστες συμβουλές του. Ἐχουν ἱερὸ καθῆκον νὰ παρακολουθοῦν τὴ συμπεριφορὰ τῶν παιδιῶν τους. Νὰ προσέχουν τὶς ἀταξίες τους.

Νὰ δίνουν ὅμως βαρύτητα, ὄχι στὰ μικρὰ καὶ ἐπουσιώδη, ἀλλὰ στὰ πιὸ σοβαρά, ὅπως συμβουλεύει ὁ Μ. Βασίλειος. Ὅταν πρόκειται γιὰ τέτοια σφάλματα πρέπει νὰ ἐπέμβουν. Ὅχι ἀπὸ ἐγωισμὸ ἢ αἰσθημα ὑπεροχῆς, ὄχι γιὰ τὴν θίγεται ἢ ἀξιοπρέπεια τους, ἀλλὰ ἥρεμα, ἀπὸ ἀγάπην καὶ στοργή. Οὐτε πάλι ἀπὸ ἀδυναμία νὰ παραβλέπουν τὰ πάντα στὸ παιδί καὶ νὰ μὴν κάνουν κάποια παρατήρησι. Εἶναι πολὺ προτιμότερο νὰ λυπηθεῖ τώρα τὸ παιδί, παρὰ νὰ ἀφεθεῖ στὰ σφάλματα καὶ σὶς ἀπαιτήσεις του, νὰ διαμορφώσει ἕναν ἀνυπότακτο καὶ ἀνυπάκουο χαρακτῆρα, ἐνῶ μὲ μιὰ συνετὴ παρατήρησι μπορεῖ νὰ διορθωθεῖ. Ἡ ἀγάπη ἐπιβάλλει ὄχι μόνον νὰ χειραγωγεῖται κατάλληλα τὸ παιδί στὸ σωστὸ δρόμο, ἀλλὰ καὶ νὰ τοῦ γίνονται οἱ ἀπαραίτητες ὑποδείξεις

καὶ παρατηρήσεις ὅταν παρεκτρέπεται. Φυσικὰ μὲ καλὸ τρόπο. Στὸν κατάλληλο καιρὸ. Μὲ σοβαρότητα ἀλλὰ καὶ γλυκύτητα. Μὲ αὐστηρότητα ἀλλὰ καὶ μὲ καλοσύνη. Χωρὶς νεῦρα καὶ θυμούς. Ἡ παρατήρησι πρέπει νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ ἀγάπην.

Τὸ παράδειγμα.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ κάνει εὐπρόσδεκτη τὴν παρατήρησι καὶ βοηθεῖ στὴν διόρθωσι, εἶναι τὸ παράδειγμα τῶν γονέων. Ἡ ὄλη τους καλὴ συμπεριφορὰ, μὲ τὴν ὁποία ἀποδεικνύουν πὼς αὐτοὶ πρῶτοι σέβονται καὶ τηροῦν ὅσα διδάσκουν καὶ ὅσα ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὰ παιδιά τους, φέρνει ἀποτελέσματα. Ἀντίθετα, σκανδαλίζει τὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ ἡ ἀσυνέπεια.

Πὼς εἶναι δυνατὸ νὰ δεχθεῖ τὸ παιδί μιὰ ὑπόδειξη τοῦ πατέρα, τῆς μητέρας, τοῦ πιὸ μεγάλου, νὰ μὴ λείει ψέματα, ὅταν τοὺς ἀκούει νὰ ψεύδονται συνεχῶς; Πὼς νὰ συμμορφωθεῖ τὸ παιδί στὸ νὰ μὴ λείει λόγια ἄσχημα, ὅταν ἀκούει τοὺς πιὸ μεγάλους νὰ λένε ὅ,τι τοὺς κατέβει, νὰ βρίζουν, νὰ βλασφημοῦν; Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος λέει ὅτι εἶναι ἀνωφελὴς καὶ ἐπικίνδυνη ἡ συμβουλὴ ὅταν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὴ συνέπεια καὶ τὸ παράδειγμα. Ἡ καθοδήγησι στὸ καλὸ εἶναι μάταιη, «ὅταν ἡ διὰ τῶν ἔργων ἐπίδειξι μὴ συμβαίη».

Οἱ γονεῖς, ἐπομένως, ποὺ ἔχουν χάσει τὸ κύρος τους ἀδυνατοῦν νὰ ἐπιδράσουν εὐεργετικὰ στὰ παιδιά τους. Δὲν εἶναι σπάνια τὰ περιστατικὰ ποὺ τὰ παιδιά ἀυθαδιάζουν ὕστερα ἀπὸ μιὰ λογομαχίαν τῶν γονέων. Εἶναι πλάνη νὰ νομίζουν οἱ γονεῖς, πὼς εἶναι δυνατὸν νὰ διαπαιδαγωγήσουν τὰ παιδιά τους μόνον μὲ προσταγές. Ὅταν τὸ παράδειγμα ἔρχεται νὰ διαψεύσει τὰ λόγια, τότε τὰ ἀποτελέσματα εἶναι δυὸ φορές ἀρνητικὰ. Οἱ λόγοι φυσικὰ βοηθοῦν, τὰ παραδείγματα ὅμως διδάσκουν, ἐμπνέουν, πείθουν καὶ συγχρόνως δίνουν τὴ δύναμιν γιὰ ἐφαρμογή.

Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμπαι, ὅς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ Β΄ ΛΟΥΚΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Κορ. 6-15
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. στ΄ 31-36

γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἧ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι, διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φα-

νερωθῇ. Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἐχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν, εἰδότες ὅτι ὁ ἐγεῖρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ἡμῖν. Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

ΔΙΩΞΕ ΤΗ ΣΤΕΝΟΧΩΡΙΑ

«Θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι».

Σάλπισμα παράδοξο ἀντηχεῖ ἀπὸ τὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα. Λόγος ἐκπληκτικὸς ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου. Καὶ ἔχει μεγάλη σημασία ὁ λόγος αὐτὸς γιατί ὁ ἴδιος δοκίμασε πολλές καὶ μεγάλες θλίψεις καὶ δυσκολίες στὴν πολυκύμαντη ζωὴ του. Τὸν ράβδισαν τρεῖς φορές καὶ ἕνα μερόνυχτο πάλευε μὲ τὰ κύματα. Πέρασε ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους, ἀπὸ ληστές, ἀπὸ ποτάμια, ἀπὸ ψευδαδέλφους. Κοπίασε πολὺ καὶ μόχθησε. Πείνασε καὶ δίψασε καὶ κακοπάθησε ὅσο κανεὶς ἄλλος. Καὶ κατόπιν ὅλων αὐτῶν συμβαίνει –γράφει στοὺς Κορινθίους– νὰ θλιβόμαστε σὲ κάθε τόπο καὶ σὲ κάθε περίστασις κι ὅμως οἱ ἐξωτερικὲς αὐτὲς δυσκολίες δὲν μᾶς δημιουργοῦν ἀδιέξοδο καὶ ἀγωνιώδη στενοχώρια.

Ἀλλὰ ποῖο εἶναι τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ λόγου αὐτοῦ, «**θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι**», καὶ πῶς θὰ τὸ κατορθώσουμε στὴν καθημερινή μας ζωή;

Ἀντιμετώπιση τῆς στενοχώριας.

Εἶναι πολὺ φυσικὸ διάφορα ἀρνητικὰ περιστατικὰ στὴ ζωὴ μας –ἀρρώστιες, θάνατοι, ἀτυχήματα– νὰ μᾶς φέρνουν σὲ δύσκολες καταστάσεις καὶ νὰ πίνουμε τότε πικρὰ ποτήρια θλίψεως. Ὁ Κύριος μᾶς τόνισε κατηγορηματικά: «**Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε· ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον**». Στὸν κόσμον αὐτὸ θὰ ἔχετε θλίψεις, ἀλλὰ νὰ ἔχετε θάρρος. Ἐγὼ ἔχω νικήσει τὸν κόσμον. Ἡ θλίψις, ὁ κίνδυνος, ὁ πόνος, εἶναι ὁ κλῆρος τοῦ ἀνθρώπου σὲ τοῦτον ἐδῶ τὸν κόσμον.

Ὅμως ἡ στενοχώρια ἢ ὑπερβολικὴ εἶναι μιὰ θεληματικὰ νοσηρὴ κατάστασις, ποὺ βλάπτει καὶ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι ἕνα ψυχοπλάκωμα. Εἶναι ἕνα σύννεφο ποὺ σκεπάζει τὴν ψυχὴ καὶ τὴν ὁδηγεῖ στὴν ἀπελπισία, στὸ μαρασμὸ καὶ στὸν θάνατο ἀκόμη.

Θέλετε νὰ ἀναφέρουμε ἕνα παράδειγμα; Μιὰ μητέρα κάνει τὸ παιδί της ἀπὸ ἀτύχημα. Πονάει, κλαίει, προσεύχεται. Προσπαθεῖ μὲ τὴ χάρις τοῦ Θεοῦ νὰ τὸ ξεπεράσει. Διαβάζει τὸ Ψαλτήρι καὶ παρηγοριέται.

Μιὰ ἄλλη μητέρα, ποὺ κι αὐτὴ κάνει τὸ παιδί της πρόωρα, φωνάζει, τὰ βάζει καὶ μὲ τὸν Θεό. Γογγύζει κατὰ τοῦ Θεοῦ, τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἁγίων, γιατί

δὲν προστάτησαν τὸ παιδί της. Τὸ παίρνει κατάκαρδα. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Μὲ τὴ μεγάλη αὐτὴ στενοχώρια ἀπελπίζεται, μαραζώνει.

Ἡ ὑπερβολικὴ στενοχώρια λοιπόν, δὲν εἶναι ὑγιὲς ἄμυνα τῆς ψυχῆς. Δὲν εἶναι λύσις τοῦ προβλήματός μας. Ἡ στενοχώρια αὐτὴ κανένα καλὸ δὲν μπορεῖ νὰ φέρει. Κάνει μονάχα φοβερὸ κακὸ σ' αὐτὸν ποὺ στενοχωριέται. Μὲ τὴ στενοχώρια, στὸ κακὸ ποὺ ὑπάρχει, προσθέτουμε καὶ ἄλλο κακὸ μεγαλύτερο. Νὰ μὴ δικαιολογοῦμε, λοιπόν, τὴν στενοχώρια μας, ποὺ κυριολεκτικὰ μᾶς συντριβεῖ καὶ φυγαδεύει τὴν εἰρήνην ἀπ' τὴν καρδιά μας.

Ἀλλὰ πῶς θὰ τὴν καταπολεμήσουμε καὶ πῶς θὰ κατορθώσουμε τὸ «**οὐ στενοχωρούμενοι**»;

Μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι «**ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ**» (Β΄ Κορινθ. 6΄ 7). Μόνοι μας δὲν μπορούμε, μὲ τὶς ἀσθενικὲς μας δυνάμεις, νὰ διώχνουμε τὶς στενοχώριες. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ καταλάβουμε, ὅτι χρειάζεται ἐδῶ μιὰ ἄλλη δύναμη, μιὰ ὑπερφυσικὴ χάρις. Εἶναι λοιπόν, «**ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ**». Δηλαδὴ τὸ ὑπερβολικὸ μεγαλεῖο τῆς δυνάμεως, ποὺ ὑπερνικᾷ τὰ ἐμπόδια, τὶς θλίψεις καὶ τοὺς κινδύνους μας, εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν προέρχεται ἀπὸ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους, μὲ τὴν ἀσθενικὴ θέλησις.

Ἐκεῖνος, ὁ Παντοδύναμος Κύριος, μᾶς ἐνδυναμώνει καὶ μᾶς ἐνισχύει. Ἐκεῖνος καλυβδώνει τὴ θέλησί μας καὶ ἐξαγνίζει τὴν ψυχὴ μας. Μόνο μὲ τὴν ὑπερφυσικὴ Του δύναμη, εἶναι δυνατὴ ἡ ἐξασφάλισις τῆς νίκης, στὸν δύσκολο καὶ ὀδυνηρὸ ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἄς ἰκετεύουμε, λοιπόν, τὸν Οὐράνιο Πατέρα μας «**διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ Του**», νὰ ἐλκύσει τὶς ψυχὰς μας μὲ τὴ θεία Του χάρις, ὥστε ἡ θέλησί μας ἢ ἀσθενικὴ νὰ ταυτιστεῖ μὲ τὴ θέλησις τοῦ Θεοῦ. Ἡ καρδιά μας νὰ προσκολληθεῖ στὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Νὰ δώσουμε τὴν πρώτην θέσι μὲσα μας στὸν Κύριον καὶ Θεὸν μας. Καὶ τότε θὰ λάβουμε τὴν «**ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ**». Θὰ νιώσουμε τὸ μεγαλεῖο τῆς ὑπερφυσικῆς δυνάμεως, ποὺ ἐξουδετερώνει ὅλες τὶς ἀδυναμίες μας καὶ ὑπερνικαίει τὴ στενοχώρια.

Ἔχουμε τὸ «γνώθι σαυτόν»;

Εἶναι πανανθρώπινο ἐλάττωμα. Εἶναι ἴσως ὅμως περισσότερο ἑλληνικό. Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες εἴμαστε πάντοτε πρόθυμοι νὰ «κόβουμε γνώμες» γιὰ ὅλα τὰ θέματα. Δὲν ὑπάρχει ζήτημα, γιὰ τὸ ὁποῖο νὰ μὴν ἔχουμε καὶ τὴν ἀποψή μας. Ἀπὸ τὴν πολιτικὴ μέχρι τὴν ἀτομικὴ φυσικὴ ὁ νεοέλληνας ἔχει τὴ γνώμη του. Στὸ καφενεῖο, στὴ συνναστροφὴ, στὴν ἐκδρομὴ, ὅπου κι ἂν βρεθεῖ, λέει συχνὰ μὲ αὐτοπεποίθησι σκέψεις καὶ ἀπόψεις γιὰ τὰ πιδ ἑτερόκλητα θέματα, ξένα πρὸς τὴν τέχνη ἢ τὴν ἐπιστὴμν του, μὲ ἀπόλυτη μερικὴς φορές βεβαιότητα. «Κάνε με πρωθυπουργὸ γιὰ μιὰ βδομάδα καὶ σοῦ λέω ἐγὼ πῶς διορθώνεται τὸ ρωμέϊκο!» λέει ἕνας. «Τί ἔχει τὸ παιδί; Ἄνορεξία; Μὴν ἀκοῦς τοὺς γιατροῦς! Κάνε του αὐτὰ πού θὰ σοῦ πῶ ἐγὼ καὶ θὰ δεῖς!» λέει ὁ ἄλλος. «Ἄς σοῦ λέει ὁ μηχανικὸς πῶς ἔτσι πρέπει νὰ τὸ κάνεις τὸ σπῆτι. Μὴν ἀκοῦς τί λένε οἱ μηχανικοί. Ἀπὸ δῶ νὰ βάλεις τὴν κουζίνα καὶ ἀπὸ κεῖ τὴν τραπεζαρία!»

Ὁ ἀρχαῖος καλλιτέχνης Ἀπελλῆς εἶχε ἐκθέσει στὴν Ἀθῆνα κάποιον ἔργο του. Κάποιος τσαγκάρης παρατήρησε ὅτι τὰ σανδάλια εἶχαν ἕνα λάθος. Ὁ Ἀπελλῆς τὸν εὐχαρίστησε καὶ τὸ διόρθωσε. Ὑπερήφανος γιὰ τὴν ἔκβασι τῆς κριτικῆς του ὁ τσαγκάρης ἄρχισε νὰ κάνει παρατηρήσεις καὶ γιὰ τὴν ἔκφρασι τοῦ προσώπου, τὴ θέσι τῶν χειρῶν κλπ. Τότε ὁ Ἀπελλῆς τοῦ φώναξε: «Μέχρι ἐμβάδων!» (Μέχρι τὰ παπούτσια). Δηλαδὴ ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ κρίνεις μόνο γιὰ κάτι πὸ εἶναι στὴν ἐιδικότητά σου, γιὰ τὰ σανδάλια.

Ποῖος θὰ βρεθεῖ νὰ φωνάξει καὶ σήμερα: «Νεοέλληνα, μὴ βγαίνεις ἀπὸ τὴν ἐιδικότητά σου». Μὴ νομίζεις ὅτι τὰ ξέρεις ὅλα, ὅτι εἶσαι ἱκανὸς νὰ δώσεις συμβουλές γιὰ ὅλα, νὰ ἀνακατευθεῖς καὶ νὰ τὰ διορθώσεις ὅλα. Μεῖνε στὴν ἐιδικότητά σου, ἐμβάθυνε στὴν ἐπιστὴμν σου ἢ στὴν τέχνη σου καὶ μὴν ἀνακατεύεσαι παντοῦ.

Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια πὸ λέγονται δὲν σημαίνει ὅτι καταδικάζουμε τὴν ἐγκυκλοπαιδικὴ μόρφωσι καὶ ἐνημέρωσι. Χρήσιμη καὶ ἀπαραίτητη, μερικὴς φορές, εἶναι ἡ παρακολούθησι διαφορῶν θεμάτων. Ἄλλο ὅμως αὐτὸ καὶ ἄλλο ἡ ἐπιπόλαιη ἀνάμιξι σὲ ὅλα. Ὁ ἀβαθὴς ἄνθρωπος, ὁ ἡμιμαθὴς, κόβει γνώμες γιὰ ὅλα μὲ τὴν αὐτοπεποίθησι ὅτι τὰ ξέρει ὅλα. Ἐνῶ ὁ βαθύς, ὁ συνετός, σκέπτεται πρὶν μιλήσει. Ἀποφεύγει νὰ ἐκφράσει γνώμη γιὰ κάτι πὸ δὲν γνωρίζει. Δὲν ντρέπεται νὰ πει: αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω!

Ἔχει τὴν ἀληθινὴ αὐτογνωσία. Ἡ αὐτογνωσία δὲν χρειάζεται μόνο στὰ πνευματικὰ θέματα. Ἐπεκτείνεται καὶ σὲ ὅλα τὰ ζητήματα. Καὶ στὶς γνώσεις πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔχει αὐτογνωσία. Τὸ «γνώθι σαυτόν» εἶναι ἕνα σύνθημα πὸ πρέπει νὰ περιλαμβάνει τὸν ὅλο ἄνθρωπο. Νὰ ξέρουμε τί ξέρουμε. Νὰ γνωρίζουμε πότε πρέπει νὰ μιλήσουμε, τί πρέπει νὰ ποῦμε, τί γνώμη νὰ ἐκφράσουμε καὶ ἀκόμα καὶ τὴ σωστή μας γνώμη πῶς νὰ τὴν διατυπώσουμε.

Τὸ δεῦτερο ὄπλο, πὸ θὰ μᾶς βοηθήσει σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια, εἶναι ἡ καλλιέργεια τοῦ αἰσθήματος τῆς εὐθύνης. Ἡ αὐθεντία μας γιὰ τὸ καθετὶ ὑφίσταται ὅσο στὸ ὑποσυνείδητό μας νιώθουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας ἀνεύθυνους. Μόλις ὅμως χαράξει μέσα μας κάποια ἐννοια εὐθύνης, τὰ πράγματα ἀλλάζουν ἀμέσως. Ρωτῆστε αἴφνης ἕνα λαρυγγολό-

γο γιὰ κάτι σχετικὸ μὲ ἕνα κατάγμα, ἄς ποῦμε. Δὲν θὰ διστάσει νὰ σοῦ πει: «Δὲν ξέρω».

Ἡ ὥρα τῆς εὐθύνης εἶναι μιὰ ὁμορφὴ ὥρα τοῦ ἀνθρώπου! Τοῦ δίνει τὸ βάθος καὶ τὴν ἀκρίβεια τῆς γνώσεως πὸ λείπει στὸν ἀνεύθυνο, ὁ ὁποῖος μὲ ἀφελὴ ἐπιπολαιότητα ἐκφράζει γνώμη γιὰ ὅλα, μὲ ὕφος ἀπολύτως ἐνήμερου καὶ μελετημένου καὶ ἱκανοῦ νὰ δώσει, ὅσες δίνει συμβουλές. Ὁ ὑπεύθυνος ἄνθρωπος ἀποφεύγει τὸ γλιστερὸ μονοπάτι, ἐνῶ εἶναι ἔτοιμος νὰ βοηθήσει, ὅταν πρόκειται γιὰ κάτι γύρω ἀπὸ τὴν ἐιδικότητά του.

Πολλοὶ κερδίζουν τὶς μεγάλες μάχες καὶ χάνουν τὶς μικρές. Κερδίζουν σ' ἄλλα πεδία καὶ στὸ πεδίο αὐτὸ -πὸ φαίνεται κάπως δευτερεύον- ἀποτυγχάνουν. Ἄν ἀνῆκουμε στοὺς δευτέρους, ἄς προσπαθήσουμε ἀπὸ σήμερα νὰ εἴμαστε προσεκτικοὶ στὶς γνώμες μας, συνετοὶ στὶς ἀπόψεις μας. Τοῦτο εἶναι βαρυσήμαντο γιὰ τὴ διαμόρφωσι ἑνὸς ἀληθινὰ χριστιανικοῦ χαρακτήρα. Εἶναι γνώρισμα τοῦ ὑπεύθυνου ἀνθρώπου, τοῦ ταπεινοῦ, πὸ ἀποστρέφεται τὴν προχειρότητα καὶ τὴν ἀκρισία πὸ συχνὰ μπορεῖ καὶ νὰ τὸν ἐκθέσει ἀνεπανόρθωτα. Ὅχι, λοιπόν, ὅλοι γιὰ ὅλα. Καθένας μὲ τὶς γνώσεις του, τὶς ἱκανότητές του, τὰ χαρίσματα πὸ τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός, νὰ τὰ ἀξιοποιεῖ χωρὶς νὰ μπαίνει σὲ ξένα χωράφια. Ἔτσι θὰ διατηρεῖ τὴ σοβαρότητα καὶ ἀξιοπρέπειά του.

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆνα.
Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆνα.

Ἐκτύπωσι: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἱπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΤΟ ΣΚΟΙΝΙ ... Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΜΟΥ

Μεγάλος βοτανολόγος και με πάθος στη δουλειά του μάζευε φυτά στις Άλπεις. Μαζί του είχε κι έναν εμπειρο όδηγό. Ο όδηγός ήταν με το παιδί του. Ξαφνικά σ' ένα απόκρημνο μέρος είδαν ένα πολύ σπάνιο φυτό. Σκίρτησε ή καρδιά του έπιστήμονα. Πώς όμως να το φτάσουν; Για να το πλησιάσουν έπρεπε να κρεμασθεί ένα μικρό και έλαφρό σῶμα. Ο βοτανολόγος προτείνει διαστακτικά στον όδηγό του να δέσουν από τη μέση τον μικρό και να τον κατεβάσουν στο μέρος που ήταν το σπάνιο φυτό. Του προσφέρει συγχρόνως μεγάλη άμοιβή. Στιγμές άμνησίας. Πατέρας και παιδί διστάζουν. Όμως το σκέπτονται. Τολμηρός και ριψοκίνδυνος ο μικρός άπαντάει:

– Μάλιστα, κύριε, κατεβαίνω, αλλά το σκοινί να το κρατάει ο πατέρας μου.

Συγκινητική, αλήθεια, ή έμπιστοσύνη του παιδιού στον πατέρα του. Δεν φοβάται, άρκει το σκοινί να το κρατάει ο πατέρας του. Τότε οί χαράδρες δεν το φοβίζον. Συμβαίνει κάτι τέτοιο στη δική μας ζωή; Πολλοί οί γκρεμοί και τὰ βάραθρα που χάσκουν συχνά άπειλητικά μπροστά μας. Πώς τὰ αντιμετώπιζουμε; Οί πολλοί τὰ χάνουν, όταν σπνρίζονται στις δυνάμεις τους. Έμείς; Πόσο αλλάζουν τὰ πράγματα να μπορούμε να αισθανόμαστε το σκοινί τῆς ζωῆς μας να κρατιέται γερά από το χέρι του Θεού! Να μπορούμε να επαναλαμβάνουμε με πίστη:

– Η ζωή μου στα χέρια του Θεού. Η υγεία μου στα χέρια του Θεού. Τὰ παιδιά μου, τὰ αδέλφια μου, οί γονεῖς μου, οί συγγενεῖς, οί φίλοι μου στα χέρια του Θεού.

– Τὰ προβλήματά μου, οί δυσκολίες μου, όλα άνεξαιρέτως στα χέρια τὰ παντοδύναμα του Θεού.

Τότε, έστω κι αν χάσκουν κάτω από τὰ πόδια μας οί χαράδρες τῶν δοκιμασιῶν και τῶν θλίψεων, με το μάτι τῆς πίστεως δεν φοβόμαστε, γιατί το σκοινί το κρατάει ο Θεός. Και ή βεβαιότητα αυτή μᾶς δημιουργεί το πιό δυνατό αἶσθημα άσφαλείας, τόσο άπαραίτητο στη ζωή μας.

Το γνωρίζουμε. Από τις πιό σοβαρές άρρώστιες τῆς έποχῆς μας ή άνασφάλεια. Πολλοί είναι αυτοί που αισθάνονται, όχι να κρατᾶνε στα χέρια τους ένα γερό σκοινί, αλλά να βαδίζουν πάνω σε τεντωμένο σκοινί. Και τί κάνουν; Από διεθνή Συμβούλια Άσφαλείας μέχρι κλειδαριές άσφαλείας, χρηματοκιβώτια άσφαλείας... Ναι, αλλά ποιός θα ασφαλίζει την ψυχή από τον φόβο, την άπειλή και την ταραχή που τρυπώνουν σαν τον άέρα μέσα στην ψυχή; Την έσωτερική άσφάλεια μονάχα ή πίστη στην άγάπη και στην πρόνοια του Θεού μᾶς την προσφέρει. Τότε και στις πιό μεγάλες δυσκολίες άκούμε τῆ φωνή του Θεού να μᾶς ψιθυρίζει: Παιδί μου, είμαι Πατέρας σου. Ποτέ δεν θα σε αφήσω και

δεν θα σε έγκαταλείψω. Κι έμείς θα άπαντᾶμε με τὰ λόγια του Δαβίδ: **«Κι αν ο θάνατος με άπειλή κι αν βρεθῶ σε σκοτεινά θανάτου, τίποτα δεν θα φοβηθῶ. Γιατί είσαι Σὺ κοντά μου».** Σὺ κρατᾶς το σκοινί μου, Πατέρα μου.

Υπάρχει ακόμα ανθρωπιά

«Ήταν δεν ήταν 16 χρόνων. Άσουλούπτος έφηβος. Έδειχνε βιαστικός κι αν δεν θυμόταν τῆ σριγγῆ φωνῆ τῆς μάνας (“πρόσεχε τῆ λεωφόρο”) θα δρασκελίζε τον δρόμο και θα περνοῦσε άπέναντι. Αν δεν συνέβαινε το κατοπινὸ περιστατικό, ο νεαρός Σωτήρης θα περνοῦσε άπαρατήρητος τῆ λεωφόρο και θα χανόταν ή εύκαιρία να διαπιστώσουμε πῶς ή μελίχια μορφή τῆς ανθρωπιᾶς υπάρχει ακόμη και μᾶς ξαφνιάζει εύχάριστα, καθῶς φωλιάζει άνεπιτήδευτα στο πετσί νέων ανθρώπων. Τῆ στιγμή που ο νεαρός ζύγιζε τις δυνάμεις του να περάσει άπέναντι -δύο αυτοκίνητα έρχονταν με πατημένο το γκά-ζι- μιὰ ήλικιωμένη γυναίκα πετάχτηκε μπροστά του. Δεν είχε κοιτάξει άριστερά της. Ο Σωτήρης ὄρμησε πάνω της, τῆν άρπαξε και σε δέκατα του δευτερολέπτου τῆν άποδέσμευσε από τῆ βέβαιη πρόσκρουσή της με τον θάνατο. Ύστερα, γονάτισε δίπλα της και τῆς ψιθύρισε κάτι στο αυτί. Αργότερα, τῆ βοήθησε να περάσει τον δρόμο και ο ίδιος χάθηκε ανάμεσα στα δένδρα. Κάποιος περαστικός του φώναξε: “Θὰ σκοτωνόσουν”... κι ή άπάντηση: “Δεν το σκέφτηκα.” Ήθελα άπλά να προσφέρω τῆν ανθρωπιά μου. Αν χρειαστεί, θα το ξανακάνω”. Σωτήρης; Έτῶν 16. Λέξη - κλειδί: ανθρωπιά. Υπάρχει, άραγε, ακόμη;» Ναι, υπάρχει. Αυτῆ συκρατεί τῆν κοινωνία από τῆ ζουγκλοποίηση. Αλλά που κῶρος να προβληθεῖ; Τὰ πρωτοσέλιδα προτιμοῦν από τῆν ανθρωπιά, τῆν παλιανθρωπιά, τῆ βία, το έγκλημα, τους τρομοκράτες. Αυτούς προβάλλουν. Αυτούς ήρωοποιοῦν. Αυτοί γεμίζουν τις σελίδες του τύπου και τις ὀθόνες τῆς τηλεόρασης. Τους τιποτένιους, τους άδειους, τους προκλητικούς, τους θρασεῖς, τους άμετανόητους δολοφόνους έξυμνοῦν. Η άρετή, ή άγάπη, ή αυταπάρνηση, το ψυχικό μεγαλειο στο περιθώριο. Θα τους δώσουν έπιτέλους λίγο κῶρο, για να αναπνεύσουμε έλεύθερα τον άέρα τῆς λεβεντιᾶς;

Στις πιό μεγάλες δυσκολίες άκούμε τῆ φωνή του Θεού να μᾶς ψιθυρίζει: Παιδί μου, είμαι Πατέρας σου. Ποτέ δεν θα σε αφήσω και δεν θα σε έγκαταλείψω. Κι έμείς θα άπαντᾶμε με τὰ λόγια του Δαβίδ: «Κι αν ο θάνατος με άπειλή κι αν βρεθῶ σε σκοτεινά θανάτου, τίποτα δεν θα φοβηθῶ. Γιατί είσαι Σὺ κοντά μου».

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΤΡΩΣΕΙΣ

Ήμερα κατά τών έκτρώσεων καθιέρωσε ή Ίερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος. Μάλιστα φέρεται νά όνόμασε τόν έόρτασμό "Ήμερα τού άγέννητου παιδιού". Εϊδικότερα, όπως άναφέρεται σέ σχετική έγκύκλιο, ή άπόφαση έλήφθη μέ στόχο τήν προστασία τού παιδιού καί γιά νά άντιμετωπιστεί τό δημογραφικό πρόβλημα. Ός ήμερα ύπόμνησης τής θέσης τής Έκκλησίας κατά τών έκτρώσεων έπέλεγε ή πρώτη Κυριακή μετά τά Χριστούγεννα. Μιά άκόμη ύπόμνηση γιά τό έγκλημα τών έγκλημάτων, τς έκτρώσεις. Συγκλονιστικά τά γεγονότα. Νά μήν τά λησμονούμε.

ΒΓΗΚΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΡΩΣΗ

«Όνομάζομαι Gianna Jessen. Είμαι νίοθετημένη καί ή βιολογική μου μητέρα ήταν δεκαεφτά χρονών, όταν άποφάσισε νά κάνει έκτρωση. Ήταν τότε έφτάμισιν μηνών έγκνος καί ό γιατρός τή συμβούλευσε νά κάνει αυτό πού όνομάζεται saline abortion (άντικατάσταση τού άμνιακού ύγρου μέ άλατιούχο διάλυμα πού καίει τó παιδί μέσα καί έξω). Έτσι ή μητέρα μου άνέμενε νά γεννήσει ένα νεκρό παιδί μέσα σέ είκοσιτέσσερις ώρες. Προς μεγάλη έκπληξη καί άμηχανία όλων δέν βγήκα νεκρή σ' αυτόν τόν κόσμο, αλλά ζωντανή (!) στις 6 Απριλίου τού 1977 σέ κλινική έκτρώσεων τού Λός Άντζελες. Αυτό πού άποτελεί τέλειο συγχρονισμό τού έρχομού μου είναι, ότι ό μαιευτήρας, πού ένεργούσε τήν έκτρωση, ήταν εκτός ύπηρεσίας εκείνη τή στιγμή καί έτσι δέν τού δόθηκε ή εύκαιρία νά ολοκληρώσει τó σχέδιό του πού ήταν ό τεματισμός τής ζωής μου... Κι έτσι βγήκα ζωντανή, όπως ήδη είπα μετά άπό δεκαοκτώ ώρες. Έπρεπε νά ήμουν νεκρή. Καί δέν είμαι! ...».

ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΡΟΦΗ

Είπαν, καί είναι σωστό, πώς μια κοινωνία πού δέν δέχεται πιά τά παιδιά της, σέ όποια φάση τής άναπτύξεώς τους, όπως καί εκείνη πού άπορρίπτει τούς γέροντες, τούς άσθενείς καί άνάπηρους, δέν είναι άξια νά έπιζήσει. Δέν είναι κοινωνία ανθρώπων. Είναι ζούγκλα. Αυτόκαταργείται. Ίδιαίτερα μια γυναίκα πού άποφασίζει νά σκοτώσει τó παιδί της, έστω καί κυοφορούμενο δέν παύει νά είναι παιδί της, άν δέν διώκεται ποινικά δέν σημαίνει, πώς παύει νά διώκεται συνειδησιακά. Αυτή τή συνείδηση ποιδς θα τήν καθποιστάσει; Έστω καί άν προσωρινά τής έπιβληθούν περιοριστικά μέτρα, δέν φιμώνεται. Έρχεται ώρα πού ξεγειρείται καί μαστιγώνει άνελίπτα. Διότι ή έκτρωση δέν είναι άπλό έγκλημα. Είναι μοναδική έγκληματική διαστροφή. Δέν υπάρχει χειρότερη διαστροφή άπό τó νά δολοφονεί ή ίδια ή μητέρα τó σπλάχνο της. Τήν ώρα εκείνη διαστρέφει τή φύση της, τó μητρικό φίλτρο, τήν ίδια τήν άγάπη. Χτυπάει τς ρίζες τής ζωής.

Τό θέμα έχει ευρύτερες διαστάσεις. Παράλληλα μέ τή διαστροφή πού προκαλεί στήν ψυχή τής μητέρας, δέν είναι μικρότερη ή φθορά πού δημιουργεί στή συνείδηση τών γιατρών. Δέν είναι πιά γιατροί. Δέν ύπηρετούν τή ζωή. Ύπηρετούν τó θάνατο. Μέ άμβλυμένη συνείδηση είναι άκατάλληλοι γιά τήν άσκηση τού ιερού λειτουργήματός τους.

ΝΑ ΘΩΡΑΚΙΣΤΕΙ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

«Αυτό πού επιδιώκουμε ως πολιτική ήγεσία τού Ύπουργείου Δικαιοσύνης είναι νά μήν ύπάρχουν σκιές πάνω στή Δικαιοσύνη» δήλωσε ό νέος ύπουργός κ. Κώστας Τσιάρας. «Δέν έχουμε καμιά άμφιβολία γιά τή συνείδηση τών Έλλήνων δικαστών. Αυτό πού επιδιώκουμε ως πολιτική ήγεσία τού Ύπουργείου Δικαιοσύνης είναι νά μήν έχουν άμφιβολίες ούτε οί πολίτες» τόνισε ό ύπουργός Δικαιοσύνης σέ συνέντευξη του στό ΑΠΕ-ΜΠΕ...

Μεϊζον θέμα ή δικαιοσύνη καί άπαιτεί ιδιαίτερο σεβασμό καί προσοχή στους χειρισμούς της. Γιατί άπό τή στιγμή πού θα κλονισθεί τó όχυρό τής δικαιοσύνης, θα κυριαρχήσει ή άνασφάλεια καί ή άβεβαιότητα. Θα γίνει νόμος ή παρανομία. Δίκαιο ή ύψωμένη γροθιά. Δέν θα γίνεται πιά λόγος γιά συντεταγμένη πολιτεία. Πάση θυσία πρέπει νά μείνει άπρόσβλητο τó όχυρό τής δικαιοσύνης. Οί τίμιοι ύπερασπιστές του όρθιοι καί άλύγιστοι, άδέκαστοι, άνυποχώρητοι στις όποιοσδήποτε πιέσεις καί έπιθέσεις. Έγραφε ό άείμνηστος καθηγητής Άλέξανδρος Τσιριντάνης: «Η δικαιοσύνη προϋποθέτει πνευματική δύναμη, πνευματική θεώρηση τής ζωής. Μέ τόν ύλισμό όμως τέτοια πνευματική θεώρηση δέν μπορείς νά έχεις. Γι' αυτό καί μέ τόν ύλισμό δέν μπορεί νά ύπάρξει ούτε δικαστική συνείδηση ούτε δικαιοσύνη. Δικαιοσύνη είναι τó ασφαλότερο καί ευγενέστερο κριτήριο τού άν ύπάρχει πολιτισμός. Τά Έθνη τής Δυτικής Εύρώπης έδειχναν τόν πολιτισμό τους άπό τήν δικαιοσύνη καί ειδικότερα άπό τούς δικαστές πού είχαν νά παρουσιάσουν».

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Ή νέα ύπουργός Παιδείας καί θρησκευμάτων κα Νίκη Κεραμέως κατά τήν τελετή παράδοσης - παραλαβής δήλωσε μεταξύ τών άλλων «...Η παιδεία συνιστά γιά εμάς τήν μεγαλύτερη έπένδυση γιά τή χώρα μας μέ πραγματικά μακροπρόθεσμα όφέλη. Σε κάθε περίπτωση θα επιδιώξουμε νά δράσουμε γρήγορα καί άποτελεσματικά χωρίς όμως νά αιφνιδιάσουμε κανέναν. Καί θα δρούμε πάντοτε μετά άπό λεπτομερή σχεδιασμό καί ουσιαστικό διάλογο μέ όλους τούς έμπλεκόμενους φορείς...»

Άς έλπίσουμε σέ μια ουσιαστική άλλαγή, γιατί ή Παιδεία στή χώρα μας ταλαιπωρήθηκε μέ έπικίνδυνους άδέξιους πειραματισμούς. Τά σχολικά βιβλία καί μάλιστα τής παιδικής ήλικίας κακοποιήθηκαν, ή ιστορία τού Έθνους μας αλλοιώθηκε κ.ά. Μήπως όμως όταν κάνουμε λόγο γιά τήν παιδεία δέν θα έπρεπε νά λησμονούμε, πώς «ή παιδεία δέν είναι άπλώς ή τεχνική τής άγωγής. Οϊστρηλατείται άπό ιδανικά, κυριαρχείται άπό ιδέες καί κατευθύνεται άπό ήθικές άρχες πού τήν έμψυχώνουν». Χρειάζεται θεμέλιο. Καί αυτό άποτελούσε άπό τήν άρχαιότητα κοινή πίστη. Ή διανόηση, ή παιδεία, ή φιλοσοφική σκέψη, ή ποίηση, ή τέχνη, είχαν πνευματική επίδραση. Σήμερα άκόμη καί τó μάθημα τών θρησκευτικών έπιχείρησαν νά τó υποκαταστήσουν μέ άχρωμη θρησκευολογία.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Τηλεγράφοι 189
114 72 ΑΘΗΝΑ